Ao. 1855. No. 19.
Dingsdag, 13 Februarij.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 12 Februarij 1855.

Namens den Heer Gouverneur wordt ter kennis van Geneeskundigen binnen deze Kolonie gebragt, dat bij Zijne Excellentie KOEPOKSTOF, met de laatst aangekomen Mail uit *Nederland* ontvangen, beschikbaar is.

De waarnemende adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 12 Februarij 1855.

(2553) Alzoo Louisa Margaretha Jacot des Combes, van het Gouvernement heeft verzocht, om aan haren minderjarigen zoon Jacob Hendrik Jacot des Combes te vergunnen, om in de plaats van den door hem gevoerd wordende familienaam JACOT DES COMBES, dien van *PUTSCHER* te voeren.

Zoo worden degenen, die vermeenen mogten redenen van bezwaar daartegen te hebben, in de gelegenheid gesteld, om binnen den tijd van *zes* weken, na de dagteekening dezer, daarvan aanteekening ter Gouvernements-Secretarie te doen.

De waarnemende adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 12 February 1855.

Ten verzoeke van Mejufvrouw Maria Petronella Villiam, wordt van haar voorgenomen vertrek uit de kolonie aankondiging gedaan.

De waarnemende Adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Transporten.

Den 8 Februarij 1855. De Exploicteur aan C. A. Wois, van de Plant. *Perou c. a.* en de daaraan behoorende verlatene Plant. *la Nouvelle Esperance*, gelegen aan de rivier *boven Cottica*.

Idem. Eleonora Robles qq bl. Antje van van de Lande, aan E. G. Rijnvis, van een bloot Erf, gelegen aan de *nieuwe Keizer straat*, N. W. La. B No. 259 O. W. La. D No 231.

Paramaribo, den 9 Februarij 1855.

De waarn. Griffier bij het Geregtshof.
(2866) MARTINI VAN GEFFEN.

Transport.

Den 10 Februarij 1855. A. Salomons Vendum., aan A. Zoetermeer, voor hare minderjarige kinderen F. S. en J. G. Zoetermeer, van het Huis en Erf aan de *Zwartenhovenbrug straat*, N. W. La. E No. 247 *a* | *b*, O. W. La. D No 459.

Hypotheek.

Den 10den Februarij 1855. P. du Bus, *1ste Hypotheek*, ten behoeve Weesmeester dezer Kolonie voor diverse minderjarigen en te vestigen op het Huis en Erf aan de *Graven straat*, N. W. La. A No. 42, O. W. La. A No. 6.

Paramaribo, den 12 Februarij 1855.

De waarn. Griffier bij het Geregtshof,
(3018) MARTINI VAN GEFFEN.

[2791] De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 16n. Februarij 1855, des voormiddags ten *half negen* ure, publiek bij executie verkoopen:

Het huis en erf La. A No. 150, aankomende wed. J. A. B. de Mesquita.

Het huis en erf La. B No. 94, aankomende wed. J. A. B. de Mesquita.

Het huis en erf La. B No. 260, aankomende boedel A bm. de Leon.

Het huis en erf La. C No. 1, aankomende E. J. S. Stuger.

Het huis en erf La. C No. 23 *a.* en *b.*, aankomende boedel L. van J. M. Muller.

Het huis en erf, La. C No. 32, aankomende de erven C. W. Esser geb. Calden.

Het huis en erf La. C No. 162, aankomende J. B. de Mesquita n. ux.

Het huis en erf La. C No. 197, aankomende C. van A. van Casper.

Het huis en erf La. E. No. 13, aankomende den boedel M. M. Zeegers.

Het huis en erf La. E. No. 35, aankomende den boedel B. van J. A. Samson.

Het huis en erf La. F. No. 38, aankomende de erven Walbach.

Het huis en erf La. E No. 247 *c.* en *d*, aankomende M. P. Tournier.

Het huis en erf La E No. 318, aankomende J. A. van Huijs.

Het huis en erf La. E No. 368, aankomende den boedel A. van M. J. N. Samson.

Het huis en erf La. F No. 1, aankomende den boedel G. C. Telles.

Het huis en erf La. F. No. 99*a.*, aankomende M. E. Gronert.

Het huis en erf 1e. Buitenwijk No. 52, aankomende J. H. Bodenman.

Het huis en erf 2e. Buitenwijk No. 3, aankomende den boedel J. G. van Engel.

Paramaribo, den 12 Februarij 1855.
SIMON ABENDANON Sz.

Nieuwstijdingen.

Paramaribo, *den* 12 *Februarij* 1855.

Wij hebben met de mail dagbladen uit het moederland tot den 14n. en uit Engeland tot den 16n. Januarij ontvangen. Volgens de daarin vervatte mededeelingen wijst de staatkundige barometer op vredes-onderhandelingen. — Depeches uit Weenen vermelden althans dat de Russische gezant aldaar, van den Czaar bevel had ontvangen, om op de grondslagen der vier punten van waarborg, zoo als die door de geallieerden in het protocol van 28 Dec. waren uitgelegd, in onderhandeling te treden.— Daarop waren de gevolmagtigden der boven van Engeland, Frankrijk en Oostenrijk met dien van Rusland op den 7 Januarij bijeengekomen. Volgens de mededeeling van de *Indépendance Belge* zou de derde en de vierde guarantie zoodanig uitgelegd zijn, dat daardoor de Russische opperheerschappij in de Zwarte Zee volkomen gefnuikt wordt. In die uitlegging verklaren de geallieerde mogendheden wel is waar dat zij geen inbreuk willen maken op de integriteit van het Russische grondgebied, maar met de bijvoeging, dat zij denken gebruik te maken van al de voordeelen, welke uit den tegenwoordigen oorlog voor haar mogten voortvloeijen, wanneer men zich definitief zal moeten verstaan over het gewigt en de uitgestrektheid der militaire en maritime etablissementen, welke Rusland voortaan op de kusten van de Zwarte Zee zal bezitten.

Is dit zoo, dan staat het te vreezen, dat dit punt de steen des aanstoots zal blijven, waarop alle pogingen om den vrede te herstellen, zullen schipbreuk lijden.

De vijandelijkheden zullen dus voortduren gedurende de onderhandelingen en het is zelfs niet onwaarschijnlijk, dat juist de voorloopige toetreding van Rusland tot de vier guarantien, de Westersche mogendheden heeft doen besluiten om in de Krim eene uiterste poging te doen, ten einde bij de aanstaande conferentien eene groote overwinning in de schaal te kunnen leggen.

Juist toen de Russische gezant te Weenen bepaalde kennisgeving van de eischen der geallieerde mogendheden ontving, is door het Russisch Gouvernement, in het *Journal de St. Petersbourg* van 28 December, het volgende manifest uitgevaardigd

» Wij NIKOLAAS enz.

» Doen kond:

» De oorzaken, van den nog aanhoudenden oorlog zijn aan Ons welbemind Rusland ten volle bekend. Het weet dat noch eerzuchtige bedoelingen, noch zucht tot verkrijging van nieuwe voordeelen, waarop Wij geen regt hadden, Onze drijfveer geweest zijn bij de handelingen en omstandigheden, waaruit onverwacht de tegenwoordige strijd voortgekomen is. Wij hebben eeniglijk ten doel gehad, de plegtig erkende vrijdommen van de

Regtgeloovige Kerk en van Onze geloofsgenooten in het Oosten te behoeden; maar eenige gouvernementen, Ons baatzuchtige en geheime bedoelingen toeschrijvende, die bij Ons zelfs niet opgekomen waren, hebben de beslechting van dat vraagstuk belemmerd en ten laatste een jegens Rusland vijandig verbond gevormd. Na verkondigd te hebben, dat zij het behoud des Turkschen rijks ten doel hadden, voeren zij tegen Ons de wapenen, niet in Turkije maar binnen de grenzen van Ons eigen gebied, hunne aanvallen rigtende tegen de punten, die hun meer of min toegankelijk zijn, in de Oostzee, in de Witte zee, in de Zwarte zee, in de Krim, tot op de verste kusten van den Stillen Oceaan. Allerwegè ontmoeten zij, dank zij den Allerhoogste! in onze troepen, en ook in de ingezetenen van alle volksklasse, onversaagde tegenstanders, bezield door hunne liefde voor Ons en voor het Vaderland; Wij te midden der van den oorlog onafscheidelijke rampen, onophoudelijk glansrijke voorbeelden en blijken van die gezindheid alsmede van den moed, dien zij inboezemt. Daartoe behooren de herhaalde nederlagen, aan de vijandelijke troepen bezuiden den Kaukasus toegebragt door eene veel minder talrijke krijgsmagt; verder de strijd tegen overmagt gelukkig gevoerd door de verdedigers van de Finsche kusten, van het klooster Solowetsky en van de haven Petropawlowsk in Kamschatka; daartoe behoort vooral de heldhaftige verdediging van Sebastopol, uitblinkend door zoo veel proeven van onverwinnelijken moed en onvermoeide werkzaamheid, welke onze vijanden zelven bewonderen en waaraan zij de verschuldigde eer geven.

» Met nederige dankbaarheid aan God het oog vestigende op de inspanning, de onverschrokkenheid, de zelfverloochening Onzer land- en zeemagt, alsmede op de geestdrift welke alle volksklassen des rijks tot opofferingen aanspoort, durven Wij daarin het onderpand en den voorbode van eene gelukkiger toekomst zien. Doordrongen van Onzen Christenpligt, kunnen Wij het aanhouden der bloedvergieting niet wenschen; en voorzeker zullen aanbiedingen en voorwaarden van vrede door Ons niet afgewezen worden, indien zij met de eer Onzes Rijks en het belang Onzer welbeminde onderdanen vereenigbaar zijn.

» Maar een andere en niet minder heilige pligt dringt ons, om in deze hardnekkige worsteling ons gereed te houden tot inspanningen en opofferingen geëvenredigd aan de tegen Ons gerigte strijdmiddelen.

» Russen! Onze trouwe kinderen! het is uwe gewoonte, wanneer gij door de Voorzienigheid tot een groot en heilig werk geroepen wordt, niets te sparen, noch uw door vele jaren arbeids verworven vermogen, noch uw leven, noch uw bloed of dat uwer kinderen. Het edel vuur, hetwelk uwe harten reeds bij het begin des oorlogs ontgloeid heeft, kan in geenerlei omstandigheid uitdooven; en uwe gezindheid is ook die van uwen Souverein. Wij allen, Vorst en onderdanen, zullen, zoo het noodig is, met herhaling der door Keizer Alexander in een jaar van gelijke beproeving gesproken worden, *het zwaard ter hand nemende en het kruis in het hart dragende* het hoofd aan 's vijands gelederen weten te bieden ter verdediging van de grootste schatten der aarde, de veiligheid en de eer des Vaderlands"

— Hevige stormen, die in de laatste dagen van December en in het begin van Januarij hebben gewoed, hebben in Nederland vele verwoestingen te weeg gebragt. Zoo wordt uit Amsterdam den 2n. Januarij het volgende gemeld: Het water op het Y heeft eene sedert 1825 niet gekende hoogte bereikt, en de dijk heeft op sommige plaatsen aanmerkelijk geleden. Vele stijgers aan den buitenkant zijn uit elkander gerukt, waardoor de stad eene aanzienlijke schade lijdt. Door het in tijds opwerpen eener kade op den Westerdoksdijk, heeft men voorkomen dat het water buiten de sluis en de stad over den dijk gevloeid is. Uit Noord-Holland, Vriesland en andere provincien luiden de berigten omtrent den hoogen waterstand even treurig, o. a. lezen wij het volgende: Is het op zich zelf als eene groote ramp te beschouwen, dat vele landen, huizen en hoeven daardoor tijdelijk bedorven of onbruikbaar zijn gemaakt, of dat een deel van het te veld staande winterkoren zal verloren zijn, dat alles is niets, vergeleken bij het gevaar, waaraan wij gedurende de twee eerste dagen van het pas aangevangen jaar zijn ontsnapt. Hevige stormen, zoo als zelden worden waargenomen, voerden het zeewater zoo hoog op, als in geen 30 jaren het geval is geweest, want het bleef slechts weinige duimen beneden den voorbeeldeloozen vloed van 1825. Onze zeedijken, waarop de afgeloopen drooge zomer niet zonder invloed kan gebleven zijn, hadden niet alleen den geduchten vloed te wederstaan, maar werden door storm en golfslag gebeukt en beschadigd, en het gevaar was zeer groot, dat zij hier of daar bezwijken zouden. Een groot deel van ons vaderland zou dan zeker in rouw en tranen gedompeld en vele duizende bunders land aan de nijvere hand des landmans zijn onttrokken geweest. Gelukkig is het gevaar geweken, het water gevallen en is men bezig de aan de dijken toegebragte schade te herstellen.

— Uit Haarlem meldt men den 2 Januarij: » Heden morgen ten half vier uren is ongeveer drie vierde uur benoorden Zandvoort, ten gevolge van den geweldigen storm, die dezen nacht gewoed heeft, op het strand gezet Zr. Ms. stoomschip Cijcloop, luit. Zwaanshals, van Elseneur naar Vlissingen bestemd.— De bemanning is, naar men verneemt, op drie man na gered.

Engeland.

Londen 10 Januarij.

Het schip *Shakespear* is gistersn met 6131 balen katoen van New-Orleans te Liverpool aangekomen. Naar men zegt, zou dit de grootste lading katoen zijn, die ooit een schip naar Europa heeft gebragt.

— De heer Liddell, ingenieur van den spoorweg van Leicester, is door het gouvernement belast met het leggen van een onderzeeschen electrischen telegraaf, van Varna naar Balaklava of naar Kaap Chersonesus. De kabel is reeds vervaardigd. Binnen twee maanden hoopt de heer Liddell langs de geheele linie gereed te zijn, zoodat dan de dépeches van lord Raglan uit de Krim, te Londen bekend zullen zijn eenige oogenblikken nadat de lord ze schreef.

— Volgens de jongste telling, bedraagt het getal der bevolking in Rusland omstreeks 77 millioen zielen, waaronder niet begrepen zijn onderscheidene Siberische horden, die geen vaste woonplaats hebben.

— Te Southampton liggen ter verscheping gereed voor het Fransche leger in de Krim 2000 kagchels en 25,000 voet ijzeren pijpen. Een en ander werd door de Londensche firma Kenard en Co. in 6 dagen vervaardigd.

— De regering heeft in Yorkshire verscheidene 100|m stuks zoogenaamde cholera bitts doen vervaardigen, om op aanraden van geneesheeren dit voorbehoedmiddel tegen die verschrikkelijke ziekte bij de armee en de marine te doen invoeren. Het is een sterke en tevens zeer elastieke gordel, welke, zoo men hem tegen den buik aansluit, tegelijkertijd verwarmt en tegen den nadeeligen invloed van de temperatuur en het klimaat beschermt. Bij al die deugden moet dit middel tevens zeer goedkoop zijn en zal daarom weldra algemeen in gebruik komen.

— Er worden op het kasteel van Windsor groote toebereidselen gemaakt voor de ontvangst van den keizer en de keizerin der Franschen, die aldaar verwacht worden, zoodra de oorlog in het Oosten eene gunstigere wending zal hebben genomen.

— Reevers en firma Hemming, te Bow, is de bestelling opgedragen van ijzeren stallen voor 2000 paarden en van een aantal ijzeren woningen voor de officieren.

— De *Great Northern*, *Lady Alice Lambton* en *Typhoön* worden tot het vertrek naar de Krim gereed gemaakt. Laatstgemeld schip neemt een locomotief voor den spoorweg naar Balaklava aan boord. Men is echter nog niet zeker, of de geheele geprojecteerde baan met stoom zal worden afgelegd, en zulks ten gevolge van de sterke helling van den grond.

— In het arsenaal te Malta worden thans eigenaardige holle kogels gegoten, om de gezonken Russische schepen te Sebastopol te doen springen. De kleinste kunnen 250 en de grootste 1000 pond buskruid bevatten. Zij zullen door duikers in de gezonken schepen worden gebragt en door middel van een leidenden draad met eene galvanische batterij in verbinding gebragt worden.

Frankrijk.

Parijs, 7 Januarij.

Den 20 December ll. heeft op de kust van Stora (Algerie) een vreesselijke storm gewoed, waardoor 40 schepen waren gestrand. De stoomboot *la ville de Cette* was geheel verongelukt.

— Te Elboeuf is eene bestelling gedaan van 55000 meters laken tot kleeding van de keizerlijke garde.

Men leest het volgende in de *Nieuwsbode van Sheboygan*:

Wij hebben eene officiele mededeeling nopens de verhuizing naar de haven van Nieuw-York voor ons liggen. Dezelve levert resultaten op, die der overweging ruimschoots waardig zijn. De landverhuizing neemt met ieder jaar toe. Sedert 1843 is zij zesvoudig toegenomen. In genoemd tijdvak bedroeg de aankomst van landverhuizers in de haven van Nieuw-York slechts 46,302 personen, terwijl hun getal in 1853 niet minder dan 281,639 beliep. Het valt duidelijk in 't oog, dat de Duitsche landverhuizing daarin eene groote rol speelt; zij heeft zich in de afgeloopen jaren als de sterkste bewezen, zoo als de volgende opgaven, de laatste vijf jaren omvattende, genoegzaam bewijzen:

Jaar.	Duitschland.	Ierland.	Engeland.
1849	45,705	122.590	28,321
1850	45,492	116,582	28,321
1851	68,883	163,256	28,554
1852	118,126	117,537	31,275
1853	119,474	114,165	27,039

De sprong van 1851 op 1852 is ongehoord en laat zich uit den staatkundigen toestand van Duitschland alleen niet verklaren, want natuurlijk ontstaat de vraag, waarom niet de drie vorige jaren, die den druk der dwingelandij bijzonder deden gevoelen, een gelijk aantal van Europa-moeden naar onze kusten voerde? Het is ligt te verklaren, wanneer men aanneemt, dat iedere landverhuizer, die hier zijn levensonderhoud vestigt, de aanleidende oorzaak ter verhuizing van anderen wordt. Het zou interessant zijn, te vernemen, hoe veel kleine wissels van hier naar Duitschland gezonden worden, met het doel om de overvaartkosten van familie betrekkingen en vrienden te bestrijden, welke zonder zoodanige toezendingen, wegens armoede, zouden veroordeeld wezen om hunne zucht naar het geliefde land nimmer gestild te zien.

Wanneer echter de landverhuizers niet eerder rusten, voor dat alle leden hunner familie met hen op Amerika's vrijen grond ver-

genigd zijn, alsdan kunnen wij met zekerheid op eenen immer talrijker stroom van landverhuizers, op een ware volksverhuizing rekenen.

De emigratie naar de Ver. Staten is nog in hare kindschheid; zij zal met ieder jaar toenemen.

Alhoewel de verhuizing uit Nederland niet onbeduidend is, naar gelang van zijne bevolking, zoo komt zij echter bij bovenstaande drie volkrijke landen, niet in aanmerking.

Door eene zeldzame overeenstemming, welke in vele jaren niet zal plaats hebben, is het jaar dat wij zijn ingetreden, ten aanzien der dagen der week en de datums der maanden volkomen gelijk aan 1849. Maar zonderlinger is op twee zoo nabij zijnde tijdvakken de Zondagsletter dezelfden; alle veranderlijke feestdagen, zonder uitzondering, vallen op dezelfde datums en dagen. Alzoo komen Septuagesima, Aschdag, Paschen, Hemelvaartsdag, Pinksteren, de H. Sacramentsdag, de Avent en de Ontvangenis, in 1855 zonder eenige verandering gelijk in 1849, alsmede de Quatertemperdagen. Alzoo zouden, wat de berekening des tijds betreft, de almanakken van 1849 voor 1855 kunnen dienen.

Nieuwe Suikerplant.

In het *Journal des Débats* leest men het volgende:

» Wij hebben voor ons liggen een rapport aan den minister van oorlog van het comité voor landbouw van Toulon, welks inhoud ons toeschijnt de aandacht der vrienden van den landbouw en van de nijverheid van suikerbereiding en distilleerderij, zeer te moeten trekken. Er is daarin namelijk sprake van de *Sorgho* of *Holcus saccharatus*, waarvan de heer de Monigny, een onzer consuls, in 1851 uit China aan onze regering zaden zond, wier verbouw, in Provence reeds met goed geluk begonnen, met nog meer voordeel in Algerie schijnt te kunnen worden ingevoerd.

» Heeft nu het suikerriet van het noorden van China, gelijk men de *Sorgho* genoemd heeft, de vereischte eigenschappen om, met betrekking tot de productie van kristalliseerbare suiker, met gewoon suikerriet en den beetwortel mede te dingen? Dit is de vraag, die het rapport, naar aanleiding van in het departement Var genomen proeven, bevestigend schijnt te beantwoorden; maar zonder ons op te houden bij de behandeling eener kwestie, dat geheel tot het domein der wetenschap behoort, worden wij toch getroffen door de bereikte belangrijke, praktische resultaten, daarin bestaande dat het ruwe sap, dat uit de *Sorgho* is verworven, een rijkdom aan alcohol bezit, die opmerkenswaardig grooter is, dan van alle andere producten van den wijnstok.

» De beetwortel bevat 8 à 10 pCt. suikerstof, de *Sorgho* daarentegen, gelijk door den geleerde Lodewijk Vilmorin door zijne proefnemingen te Verrieres bewezen is, 16 a 20 pCt., waaruit men 8 a 10 pCt. zuivere, tot alle gebruik geschikte alcohol kan trekken. En vermits nu die grasplant een uitmuntend voeder is, dat door het vee gretig wordt gezocht, en zich met eene ongewone snelheid voortplant, daar zelfs, waar bevochtiging van den grond moeijelijk en zeldzaam is, — zal men ligtelijk de belangrijke rol begrijpen die de *Sorgho* geroepen is in onzen landbouw en die van Algerie te spelen.

» De ziekte van den wijnstok, naar wij hopen tijdelijk de eerste bron voor de opbrengst van alcohol opdroogende, heeft de nijverheid in de noodzakelijkheid gebragt om andere bestanddeelen voor die productie op te sporen. De tot het uiterste gebragte distilleerderij vroeg dan ook alcohol aan het graan, aan den beetwortel, den goudwortel, pompoen en aan het St. Jansbrood . . . en waaraan nog meer? . . . aan het houtzaagsel zelfs! Welnu, thans doet zich ter gelegener tijd eene plant voor, die op onzen grond schijnt te zullen gelukken en snel te vermenigvuldigen doordien een enkel stuk grond, dat in 1851 door het comité van landbouw te Toulon er mede bebouwd werd, genoegzaam zaad opleverde, om er thans meer dan 1000 hectaren mede te bezaaijen, hetgeen, gelooft men, een opbrengst van 28000 hectoliters alcohol zoude opleveren.

» De *Sorgho* is eigenlijk geene nieuwe uitvinding vermits de bewoners van het Noorden van China er, naar men zegt, sints onheugelijke tijden groote hoeveelheden suiker uit verwerken, terwijl het bestaan van de *Sorgho* ook reeds bij ons bekend was. Wat men niet wist, was haar belang voor de nijverheid; men vermoedde zelfs niet de voordeelen, die de landbouw er uit zoude kunnen trekken. Zóó veel is zeker, dat het toepassen der zaken, ze algemeen te maken en haar nut door toepassing aan te toonen dikwerf nuttiger is, dan hare ontdekking of uitvinding zelve."

Gymnastiek.

(*Vervolg van ons vorig No.*)

Gijmnastiek is een uit het Grieksch in onze en andere nieuwere talen overgenomen woord. De oude Grieken waren het naar ligchaam en geest meest ontwikkelde en beschaafde volk der oudheid, ja men mag gerust beweren, dat er nimmer, van de oudste tijden af tot dit oogenblik, een enkel volk bestaan heeft, waarbij de beschaving zoo zeer in alle klassen der Maatschappij doorgedrongen en zoo geheel in het werkelijke leven opgenomen was en toegepast, als zulks bij de Grieken in hunnen besten tijd het geval was. — De vorming van en de ontwikkeling des ligchaams waren bij hen niet afgescheiden van die des geestes; beiden gingen te zamen en vereenigden zich tot het schoonste geheel. Toen de Grieken nog onbeschaafd waren, stonden bij hen, even als bij alle onbeschaafde en half beschaafde volken, ligchamelijke voorregten het hoogst aangeschreven, en zij hadden daarom met de oefening des ligchaams veel op; maar, — en dit was bij andere ruwe natiën minder of niet het geval — zij onderwierpen die ligchaamsoefeningen aan grondregelen, ze vereenigden ze tot een stelselmatig geheel, en verhieven dit tot eene *kunst*.

Tot de eigenaardige en hoogere ontwikkeling dier kunst droegen hoofdzakelijk bij, vooreerst, de bij de Grieken sterk ontwikkelde *zin voor het schoone*, welke bij die oefeningen niet alleen de ontwikkeling van schoone en bevallige ligchaamsvormen zocht, maar ook medewerkte, om zoo veel mogelijk alle ruwheid en grofheid bij de uitoefening dier kunst te vermijden; — en verder bij de zich meer ontwikkelende geestbeschaving, het zich al zeer spoedig bij dat volk openbarende streven om ligchaam en geest te vormen tot één harmonisch geheel. De ligchaamsoefeningen, zoo van de volwassenen als van de kinderen, geschiedden daarom onder de leiding van bekwame en ervarene onderwijzers, in opzettelijk daartoe ingerigte plaatsen. Daar men bij die oefeningen naakt, of althans zeer ligt gekleed was (iets, wat bij de hedendaagsche gijmnastiek niet noodig is) en *gumnos* in het Grieksch naakt beteekent, zoo heette zulk eene plaats *gumnasion*, de opziener daarvan *gumnasiarchos*, de onderwijzer *gumnastes* en de kunst zelve, of de geregelde opeenvolging der verschillende oefeningen, *gumnastikè*.

In die gijmnasiën (*gumnasia*) werden de Grieksche jongelingen evenwel niet alleen naar het ligchaam op de voortreffelijkste wijze ontwikkeld, maar zij ontvingen er tevens door het aanhooren van de lessen en de gesprekken der wijsgeeren en andere in kunsten en wetenschappen ervarene mannen, die de zalen, de gaanderijen of de tuinen der gijmnasiën tot leerscholen en plaatsen van bijeenkomst gebruikten, de uitmuntendste verstandelijke en zedelijke opleiding, die hun tijd in staat was te geven. Ten gevolge dier gelukkige verbinding van de ligchamelijke en verstandelijke opvoeding was het, dat de Grieken dien hoogen rang verkregen in de geschiedenis der menschheid, die hen door geen ander volk ooit is betwist geworden » Wat gijmnastische oefeningen, » zoo spreekt een onzer voortreffelijkste geleerden, » op de vorming van het ligchaam vermogen, leert de schoone ligchaamsbouw der Grieken, die ons in hunne plastische kunst nu nog treft en bekoort. Scelet en spieren, de sijmmetrie van tronk en ledematen kunnen door niets meer bevoordeeld worden, dan door eene welbestuurde kunst van ligchaamsbeweging, en het is eerst in onze eeuw, dat men op nieuw die oude gijmnastiek der Grieken heeft gaan waarderen. Dat frissche, jeugdige leven der Grieken in de open lucht, dat reizen hunner wijsgeeren en dichters, dat publiek spreken hunner redenaars en staatslieden, dat verkeer in de vrije natuur en onder menschen gaf aan hunne letterkunde en schriften die levendige tinten, dat helder koloriet, hetwelk nu nog na zoo veel eeuwen, onze bewondering en belangstelling opwekt. Geen kamergeleerden, geen pedanten, geen vrijhoofden, zijn het, welke in die schriften tot u spreken; het zijn edele, vrije, en vrijontwikkelde menschen, beschaafde burgers van vrije staten, door geen eenzijdige, bekrompen opvoeding misvormd; maar die hun leden en krachten naar alle kanten hebben kunnen uitslaan, en als die schoone platanus, waaronder Socrates en Plato hunne gesprekken voerden, toonbeelden waren eener ongestoorde ontwikkeling en groei." — En elders: » Bij de Grieken vereenigde zich, wat bij andere volken gescheiden was: aanleg, plaats, tijd, om iets volkomens voort te brengen; dáár was eene sijmpathie van ziel en ligchaam, geest en stof; daar en gedachten, inhoud en vorm, wezen en gedaante; eene gezondheid en frischheid in één woord van gevoel en verstand, eene vereeniging van natuur en mensch, eene harmonie van het schoone, ware, goede, gelijk elders niet gevonden werd."

Even als bij alle zaken overdrijving kan bestaan, zoo waren er ook bij de Grieken, die, het eigenlijke doel der ware gijmnastiek geheel uit het oog verliezende, en opgewekt door den lof, die de bekwaamste beoefenaars daarvan vaak inoogsten, zich uitsluitend aan haar wijdden, en slechts streefden naar de hoogst mogelijke ligchaamskrachten en de hoogstmogelijke krachtuitoefening. De middelen, die deze lieden daartoe bezigden, waren, behalve onophoudelijke en tot den hoogsten trap opgevoerde lichaamsinspanningen en oefeningen, eene buitengemeen sterk voedende leefregel en vermijding van alle inspanning des geestes. Zoo doende verkregen zij een zwaar, forsch gebouwd en met reuzenkrachten begaafd ligchaam, maar een ligchaam, dat hunnen geest als het ware overweldigde en verdrukte. Zij werden trage, domme, ruwe en zinnelijke wezens, die slechts bij de openlijke kampstrijden op hunne plaats waren, en die zich bovendien door hunne tegennatuurlijke leefwijze en bovenmatige inspanning soms zware ziekten op den hals haalden, en zelden oud wierden. Zulke menschen noemde men *Athleten*.

Bij de Romeinen, die zooveel van de Grieken overnamen, kon de echte Grieksche gijmnastiek nooit regt wortel vatten. Wel legde ook bij hen de vrije jongelingschap zich met ijver op ligchaamsoefening toe; maar daarmede werd niet bedoeld die harmonische ontwikkeling van alle ligchaamsdeelen, die weder in overeenstemming moest staan met de ontwikkeling van alle vermogen des geestes, naar welke de Grieken streefden. Hunne ligchaamsoefeningen dienden, gelijk bij zulk een uiterst praktisch volk als het Romeinsche zeer natuurlijk was, tot een nabijgelegen, bepaald aan te wijzen, nuttig doel; en het waren vooral *krijgsoefeningen*, geheel in den geest van dat krijgshaftige volk, dat zich tot de heer-

schappij over de geheele aarde geroepen achtte. De woeste en vaak gevaarlijke oefeningen der Grieksche athleten, en de bloedige kampen der onder de Grieken niet bekende en niet geachte *gladiators* (zwaardvechters), waren voor de Romeinen een aangenaam schouwspel, doch de beschaafde en vrijgeboren Romein nam daaraan zelf geen deel, — en, gelijk ik reeds zeide, de ware, zuivere gijmnastiek vond bij hen geheel geen opgang, werd althans nooit eene nationale zaak.

Wanneer men zich van den maatschappelijken toestand onzer Germaansche voorouders, ten tijde toen de Romeinen hen in hun eigen land leerden kennen, een vrij juist algemeen denkbeeld wil vormen, dan kan men bijna niet beter doen dan zich de Noord-Amerikaansche Roodhuiden, zoo als zij ons door Cooper op eene meesterlijke wijze geschilderd zijn, voor te stellen. In de berigten der Romeinsche schrijvers lezen wij aangaande hunne ligchaamsoefeningen genoegzaam niets. Dat zij echter van deze, en wel van veelzijdige ligchaamsoefening veel werk moeten gemaakt hebben, en dat, ofschoon het denkbeeld der eigenlijke gymnastiek hun nog vreemd was, de zaden daarvan bij hen aanwezig en tot zekere mate ontkiemd waren, moeten wij afleiden uit hetgeen onderscheidene dier schrijvers getuigen aangaande de ligchaamskracht, maar vooral de groote vlugheid en vaardigheid der Germaansche volksstammen; eene vlugheid en vaardigheid, die nimmer zonder opzettelijke voorafgaande oefening konden verkregen worden. Ook moet men dit afleiden uit het bekende getuigenis van Tacitus, dat de Germanen maar één soort van schouwspel hadden; de jongelingen namelijk bewogen zich in kunstrijke bewegingen en sprongen tusschen scherpe zwaarden en speren.

Die wapendans was gevaarlijk; gelijk Tacitus bepaaldelijk aanduidt, zij kon dus ook niet dan na veelvuldige voorafgaande oefening verrigt worden.

Gedurende de middeleeuwen, den tijd van barbaarschheid, — van verval en achteruitgang der zuidelijke Europesche volken, maar tevens het ontwikkelingstijdperk der Germaansche, — waren het eerst alleen de deelen, die eigenlijk gezegde ligchaamsoefeningen bezaten. Het waren echter hoofdzakelijk krijgsoefeningen, krijgsspelen, en ofschoon de daartoe noodige voorafgaande oefeningen het ligchaam zonder twijfel een hooge mate van kracht en vlugheid verschaften, zoo ontwikkelden zij zich toch nergens tot een eigenlijke gymnastiek. Trouwens het hooge doel van de gymnastiek der Grieken lag verre boven het bevattingsvermogen der middeleeuwsche ridders. Even zoo min waren daarmede te vergelijken de bij den vrijen en weêrbaren burgerstand later geliefkoosde oefeningen en feestspelen, zoo als het schijf- en vogelschieten, hier en daar het worstelen, enz.; of de bloot vermaakshalve beoefende spelen, zoo als het balslaan, het kolven en wat dies meer zij.

In de nieuwere tijden geraakten, vooral wegens de veranderde wijze van oorlog voeren, en de oprigting van staande legers, die ridderlijke en burgerlijke oefeningen meer en meer in onbruik, totdat zij eindelijk, op eenige uitzonderingen na, bijkans geheel werden afgeschaft. Hier en daar bleven slechts enkele boog- en bukssschutterijen. Een der laatste overblijfselen van Oud-Germaansche ligchaamsoefeningen was de in het laatst der vorige eeuw nog bij de Friesche bewoners der westelijke kust van Denemarken en der daar gelegene eilanden bekende zwaarddans.

Het was in Duitschland, dat de gymnastiek weder een nieuw leven ontving, en tevens een nieuw tijdperk intrad. De in de vorige eeuw in zwang zijnde onnatuurlijke opvoedingswijze, waar het ligchaam niet alleen geheel aan den geest werd opgeofferd, maar men ook zijn uiterste best deed, om het kind zoo spoedig mogelijk tot een grijsaard te vormen, deed eene oppositie ontstaan van onderwijzers, die zich ten ernstigste tegen deze verderfelijke rigting verzetten, en die, onder meer, ligchamsoefening tot een wezenlijk bestanddeel der opvoeding wenschten gemaakt te zien. De namen van Salzmann en Guthsmuths verdienen hier vooral genoemd te worden; beide zijn door hunne in het Nederduitsch vertaalde geschriften, Guthsmuths bepaaldelijk door zijn *Volledig leerstelsel van kunstmatige ligchaamsoefeningen*, bij ons het meest bekend. — Hunne denkbeelden wonnen echter toenmaals in Duitschland weinig bijval; ook bij ons rigtte de door den hoogleeraar van Geuns bewerkte vertaling van het werk van Guthsmuths weinig uit. Wel gingen, op de herhaalde vermaningen van onderwijzers en artsen, veler oogen open; wel werden er vele misbruiken in de opvoeding afgeschaft; — maar tot eene op goede grondslagen berustende en goed met elkander in verband gebragte ligchamelijke, verstandelijke en zedelijke opvoeding scheen het nog maar niet te willen komen.

Eerst toen in Duitschland, gebukt onder het Fransche juk, het bijna verstorvene nationale gevoel weder begon te ontwaken, en men daar met geestdrift alle middelen aangreep om zich vrijheid en eene betere toekomst te verzekeren, werd het tijdstip voor de gymnastiek geboren, om den haar toekomenden rang in het leven in te nemen. Het was Friedrich Ludwig Jahn, een man, bezield met de vurigste liefde tot zijn vaderland en met den gloeijendsten ijver voor het herstel der Duitsche nationaliteit, die met kracht en ernst aandrong op de invoering der gymnastiek, als het beste middel, om aan de Duitsche natie hare verlorene veerkracht weder te hergeven, en die in 1811 te Berlijn de eerste gymnastische oefenschool opende. Hij duidde het doel der gymnastiek aldus aan. »De kunst van ligchaamsoefening moest aan de vorming van den mensch de verlorene gelijkmatigheid wedergeven, nieuwe frischheid en levenskracht schenken aan de geheel eenzijdige ontwikkeling van den geest alleen, in de alzoo herboren mannelijke kracht een tegenwigt scheppen tegen overbeschaving, en voor de geheele opvoeding van kind tot man een doorloopenden vasten grondslag leggen. Onbegrijpelijk, dat deze in alle streven en strijd onmisbare kunst, om lijf en leven wel te gebruiken, zoo lang in verachting en in vergetelheid verzonken was."

Jahn's leerlingen en navolgers, van welke sommigen zijne methode aanmerkelijke verbeteringen deden ondergaan, verspreiden de gymnastiek over geheel Duitschland. En ofschoon zij daar nog bij lange na niet zoo algemeen ingevoerd is, als wel te wenschen was — iets, waaraan staatkundige beroerten en de verkeerde strekking en inrigting van vele zoogenaamde *Turnvereine* veel hebben toegebragt, — zoo heeft zij toch aldaar thans vasten voet gezet, en zal naar alle aanzien daar een onmisbaar bestanddeel der opvoeding en van het volksleven worden en blijven.

En in ons vaderland? Tusschen het in 1812 verschenen tweede deel van de vertaling van Guthsmuths, en de *Praktische handleiding voor kunstmatige ligchaamsoefening* van R. C. Rijkens, die in 1842 uitkwam, liggen 30 jaren, gedurende welke voor de gymnastiek bij ons niets van beteekenis, verrigt werd. Aan den genoemden hoogst verdienstelijken Groningschen opvoedkundige Rijkens komt de eer toe, het eerst ernstige pogingen in het werk gesteld te hebben ter invoering eener methodische gymnastiek hier te lande, hetgeen hem ook te Groningen gelukte. Na hem trokken zich nog eenige anderen de zaak aan, en de regering voerde gymnastische oefeningen bij het Nederlandsche leger in. Op de geschriften van Rijkens volgden die van Smiths en Cromjongh, en enkele kleinere stukjes, waarin het belang der gymnastiek werd betoogd en aangewezen. In 1851 werd een in Duitschland met lof bekend onderwijzer in de gymnastiek, C. Euler, door den toenmaligen minister van binnenlandsche zaken tot leeraar in die kunst aangesteld bij 's Rijks kweekschool voor onderwijzers te Haarlem, blijkbaar met het doel om alzoo van lieverlede de gijmnastiek bij het Nederlandsche volksonderwijs in te voeren. Op onderscheidene plaatsen verrijzen thans gijmnastische scholen, vooral nadat ook onze Maatschappij tot Nut van 't Algemeen het loffelijke besluit genomen heeft, die zaak krachtig te bevorderen. Daarbij komt de gijmnastiek meer en meer ter sprake; men begint van haar kennis te nemen, en verlangt nader omtrent haar en hare bedoeling te worden ingelicht; zij is eene zaak van den dag geworden.

Dit is evenwel nog maar alleen een begin. Zal het goed gaan, dan moet — en hiervan hangt hier alles af — de gymnastiek een deel uitmaken van het volksonderwijs, even goed als lezen, schrijven en rekenen.

Scheepvaart.

Aangekomen.

Den 10 dezer, 's rijks koloniale schroefstoomboot *Paramaribo*, kapt. L. Wildschut, van Demerarij.

Idem, de Nd. Am. Brik *Marshfield* kapt. Hodgdon, van Boston.— Passagier: de Heer Barnett.

Uitgeklaard.

Den 12den dezer, het schip *Anna Arnoldina*, kapt. D. H. van Wijk, naar Amsterdam, lading 220 vaten en 80 zakken Suiker 279.710 pond, 3 balen heele Koffij 540 pond, 25 balen schoone Katoen 8,475 pond, 2 pies vierkant Hout en 531 pond oud Koper.

Uit Texel naar herwaarts gezeild.

Den 10 Jan. *Wijnanda Lucretia*, kapt. de Jong. Den 11den, *Mina*, kapt. Cupido. Den 12den, *Plata*, kapt. Henning. Idem, *Amicitia*, kapt. Wijgers. Idem, *Noord Holland*, kapt. Overeem. Idem, *Louisa Christina*, kapt. Peters. Idem, *Joanna Jacoba*, kapt. Sap. Idem, Z. M. Transportschip *Prins Willem Frederik Hendrik*, kommandant Ruiter de Wildt. Den 14den, *Eliza*, kapt. Visser.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Anna Maria Henrietta, kapt. Bos, adres bij Gisius & Co. Sluit 14 dezer.

ADVERTENTIEN.

A. SALOMONS,

Vendumeester,

zal **HEDEN MORGEN** verkoopen:

Den Slaaf *Castor* (schilder); aankomende F. H. Emanuels. (2554)

TE KOOP

Het **HUIS** en **ERF** op *Combé* 1ste Buitenwijk No. 76, 110 voeten breed en 231 voeten diep; alsmede: ⅓ in een **BLOOT ERF** daarnaast gelegen, No. 77*a*., 55 voeten breed en 153 voeten diep; te bevragen bij

[2555] F. F. J. BOTHE.

(2559) De ondergeteekende voornemens zijnde, zijne affaire geheel te liquideren, biedt dien ten gevolge zijne voorradige GOEDEREN tegen **INKOOPS-PRIJS** *a CONTANT* te koop aan, en verzoekt tevens ernstig diegenen, die hem schuldig zijn, hunne rekeningen te voldoen, daar hij anders genoodzaakt zal zijn, alle vorderingen, die met ultimo dezer niet zijn afbetaald, ter **VERVOLGING** over te geven.

Paramaribo, *den* 12 *Februarij* 1855.

A. H. BECHTOLD.

Verkrijgbaar bij

N. BOX & Co.:

S. f. BLOM, SMEERKAARSEN van 6, 8, 10, 12, en 14 in 't pond. (2560)

Elegante **BALKLEEDJES**, dames witte en zwarte satijnen en goudleeren SCHOENEN, dito zijden **KOUSEN**, do. en heeren GLACÉ **HANDSCHOENEN**,

Verkrijgbaar bij

(2558) D. C. MUNRO.

Paramaribo, *den* 9 *Februarij* 1855.

Gedrukt bij **J. C. MULLER Az.**